

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

**22-23 лютого 2023 року
м. Полтава**

УДК 378(082)

B55

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Колесніченко Ірина, методист II категорії навчального відділу

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів». м. Полтава: ПДАУ, 2023. – 202 с.

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ	8
Аграрна освіта в умовах воєнного стану <i>Маренич Микола, Баган Алла, Шакалій Світлана</i>	8
Алгоритми прийняття рішень в агрономічній практиці <i>Біленко Оксана, Гордєєва Олена, Вороніна Віра</i>	10
Використання цифрових технологій під час дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Благодарь Катерина</i>	11
Глобалізація вищої освіти: виклики та можливості <i>Коваленко Нінель</i>	13
Застосування інноваційних методів у навчальному процесі <i>Писаренко Павло, Самойлік Марина, Диченко Оксана</i>	15
Застосування особистісно зорієнтованої технології у процесі підготовки майбутніх фахівців спеціальності геодезія та землеустрій <i>Онїко Валентина, Шевчук Сергій, Чувпило Вадим</i>	17
Значення оцінювання залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія в умовах дистанційного навчання <i>Юрченко Світлана</i>	19
Інноваційні технології навчання в екологічній освіті <i>Писаренко Віктор, Піщаленко Марина</i>	21
Інтеграція викликів сьогодення у сфері охорони навколишнього середовища до системи вищої освіти <i>Тараненко Анна</i>	23
Науково-виробничий центр селекції та насінництва польових культур - головна складова освітнього процесу кафедри селекції, насінництва і генетики <i>Тищенко Володимир, Дубенець Микола</i>	24
Освітня гейміфікація як засіб підвищення ефективності навчання <i>Тристан Дар'я</i>	26
Особливості виховної роботи на кафедрі рослинництва у режимі on-line <i>Гангур Володимир, Антонець Марина, Антонець Олександр</i>	28
Особливості навчального процесу у ЗВО під час воєнного стану <i>Ляшенко Віктор, Бараболя Ольга, Короткова Ірина</i>	30
Особливості надання освітніх послуг в умовах воєнного стану <i>Шокало Наталія, Четверик Оксана</i>	32
Особливості організації навчального процесу у сучасних умовах під час викладання дисциплін на кафедрі рослинництва <i>Гангур Володимир, Філоненко Сергій</i>	34
Особливості формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія упродовж навчання <i>Ласло Оксана, Оленір Роман, Тараненко Сергій</i>	36
Особливості формування готовності майбутніх фахівців галузі Аграрні науки та продовольство до фітосанітарного моніторингу <i>Нечипоренко Наталія, Онїко Валентина, Поспєлова Ганна</i>	38
Переваги та ризики освітньої глобалізації <i>Ромашко Таміла</i>	40
Перспективи та особливості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти <i>Рибальченко Анна, Криворучко Людмила</i>	43
Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів аграрних спеціальностей засобами історіографії <i>Поспєлов Сергій, Міщенко Олег, Калашнік Оксана</i>	45

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
Аналіз засобів розробки навчальних тестів спеціальностей 051 Економіка та 292 Міжнародні економічні відносини для їх імпорту на платформу дистанційного навчання Moodle <i>Макаренко Петро, Поночовна Олена</i>	48
Асертивність як інструмент ефективної комунікації учасників освітнього процесу <i>Чернікова Наталія, Баган Надія, Вовк Микола</i>	50
Вища освіта в Україні: вектори розвитку в умовах війни <i>Протас Надія, Флегантов Леонід, Слюсар Вадим, Калініченко Антоніна, Івко Сергій, Сазонова Наталія</i>	53
Впровадження елементів дуального навчання у підготовку здобувачів вищої освіти <i>Браславець Тетяна, Колесніченко Ірина, Пастрома Людмила, Москаленко Лілія</i>	58
Дистанційна освіта: проблеми та перспективи <i>Сазонова Тетяна, Вороніна Вікторія, Вараксіна Олена</i>	60
Забезпечення академічної доброчесності при атестації здобувачів вищої освіти <i>Мирна Ольга, Першін Юрій</i>	62
Забезпечення доброчесності дистанційного навчання за освітніми програмами спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування <i>Сердюк Ольга, Канівець Дмитро, Корнійчук Артур</i>	64
Застосування синергетичного підходу як теоретичного підґрунтя для аналізу освітніх систем <i>Дорофєєв Олександр, Дубинка Олег</i>	66
Компетентнісний підхід в системі розвитку освітніх програм та підвищенні якості освітніх послуг <i>Миколенко Інна</i>	68
Коучинговий підхід як ефективний інструмент навчального процесу <i>Даниленко Вікторія</i>	70
Методичні підходи до формування універсальних компетенцій студентів у процесі вивчення курсу «Підприємництво» <i>Мороз Світлана, Калашник Олена</i>	72
Методика створення стартапів як імпакт-проектів із відновлення України <i>Таран-Лала Олена, Дем'яненко Наталія, Світлична Алла</i>	74
Методи формування індивідуальної траєкторії навчання при вивченні дисциплін із вебтехнологій <i>Копішинська Олена, Уткін Юрій, Слюсарь Ігор, Рябий Мирослав</i>	76
Основи проектної технології у розрізі компетентнісного підходу до навчання <i>Дивнич Ольга, Чернова Ольга</i>	77
Особливості використання інноваційних методик навчання у підготовці здобувачів вищої освіти у сфері права в умовах глобалізації <i>Гладкий Сергій, Купчення Лідія, Стрілець Богдан</i>	80
Особливості застосування змішаної форми навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти за умов дії воєнного стану <i>Воронько-Невідича Тетяна, Іщейкін Тимур, Помаз Олександр</i>	81
Особливості підготовки кваліфікованих кадрів для органів місцевого самоврядування <i>Галич Олександр, Медвідь Вікторія</i>	83
Особливості синхронного та асинхронного дистанційного навчання <i>Олійник Аліна</i>	85
Перебудова вищої освіти України в контексті воєнних загроз <i>Лозинська Тамара, Роменська Таїсія</i>	87

Переваги та недоліки дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Волкова Неля, Писаренко Світлана, Михайлова Олена</i>	89
Підвищення ефективності реклами ЗВО у соціальних мережах в умовах глобальних викликів <i>Боровик Тетяна, Майборода Олена, Христенко Кирило</i>	91
Професійний розвиток викладача в контексті сучасних викликів <i>Вакуленко Юлія, Петренко Максим, Дегтярьова Лариса, Бондаренко Марина</i>	93
Рекомендації щодо визначення складу і параметрів джерел резервного живлення мережевого обладнання для доступу до мережі Інтернет <i>Поночовний Юрій, Одарущенко Олег, Протас Надія, Дегтярьова Лариса, Одарущенко Олена</i>	95
Розвиток бренду закладів вищої освіти у соціальних мережах в контексті глобальних викликів <i>Писаренко Володимир, Терещенко Іван, Комар Вадим</i>	97
Соціальний інтелект як основа для формування інших soft-skills <i>Лядський Ігор</i>	99
Didactic project as a form of planning a lesson in management disciplines <i>Mykola Zos-Kior, Dmytro Diachkov, Iryna Potapiuk</i>	100
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ	103
Виклики сьогодення у вищій освіті <i>Костенко Олена, Опара Надія, Дрожжана Ольга</i>	103
Використання Moodle та Google Meet для проведення поточного та підсумкового контролю з фізико-математичних дисциплін <i>Антонець Анатолій, Овсієнко Юлія, Рижкова Тетяна</i>	105
Вища освіта в контексті сучасних глобальних процесів <i>Опара Надія</i>	107
Глобалізація вищої освіти – основні тенденції <i>Дрожжана Ольга</i>	110
Глобалізація вищої освіти – переваги і недоліки <i>Шпилька Микола</i>	112
Особливості вивчення автоматизованих систем проєктування з використанням дистанційних технологій <i>Яхін Сергій</i>	114
Особливості реалізації проєктної технології навчання у фаховій підготовці магістрів професійної освіти <i>Горбенко Олександр, Келемеш Антон, Япринець Тетяна</i>	116
Організація освітнього процесу в коледжі в умовах воєнного стану в Україні <i>Сайчук Олександр, Боровик Олена</i>	118
Формування проєктно-дослідницьких умінь студентів закладів професійної освіти засобами навчально-методичного забезпечення <i>Антонець Анатолій, Ковальчук Станіслав, Прілепо Наталія</i>	120
Цифрові інструменти як форма активізації пізнавальної діяльності здобувачів технічного профілю <i>Левченко Юлія, Басова Юлія</i>	122
Чому дистанційне навчання залишиться з нами <i>Прілепо Наталія</i>	124
3D-моделювання та технології 3D-друку як інструменти створення лабораторного устаткування <i>Іванов Олег</i>	126

машинобудування. *Наукові записки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В.Винниченка, 2020. Випуск 189, С. 90-94

2. Антоненко А.В. Мета, зміст і значущість фізико-математичних дисциплін в процесі підготовки майбутніх агроінженерів. *Науковий вісник Львівської академії*. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. Вип. 5. С. 314-318

ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ

Опара Надія, к.с.-г.н., доцент

Об'єктивно протікаючий процес глобалізації породив ряд викликів і задач у системі вищої освіти, як на національному, так і на загальносвітовому рівні. Сьогодні окрім держави в процесі прийняття рішень у цій сфері вже активно приймає участь бізнес, громадське суспільство, міжнародні організації і союзи. Однак на рубежі другого десятиріччя ХХІ століття актуалізується науковий і громадський дискурс, що стосується життєздатності глобалізаційних проєктів.

Для вищої освіти глобалізація стала серйозним випробуванням, так як у центрі уваги виявилася підготовка кадрів для глобальної економіки. Освіта в епоху глобалізації стала свого роду центральним вузлом, тією точкою, де сходяться переваги і протиріччя, породжувані сучасною епохою, тією галуззю, яка, за суттю, формує світ ХХІ століття.

На глобальному рівні на сьогодні найбільш масштабним механізмом координації процесів взаємодії національних систем освіти є Організація Об'єднаних Націй (ООН). Вона здійснює цю координацію шляхом такої своєї структури як ЮНЕСКО. При ній функціонує ряд міжнародних організацій: Інститут планування освіти, регіональні центри з освіти. Підсумки їх діяльності підводяться по десятиріччям на конференціях. Важливо і те, що на таких конференціях намічається стратегія на наступну декаду. В проміжках між всесвітніми декадними конференціями проводяться регіональні конференції, роль яких важко переоцінити. Вони здійснюють моніторинг реальних процесів, що відбуваються в сфері освіти по всьому світу. Входження в міжнародні асоціації, союзи, об'єднання, не дань ніякій моді, а нагальна потреба.

В 1950 році була створена Міжнародна асоціація університетів (при сприянні ЮНЕСКО).

В 1981 році – Євразійська асоціація університетів.

Потужним об'єднанням є Європейська асоціація з гарантії якості вищої освіти та Азійсько-тихоокеанська мережа акредитаційних агентів (APQN).

Міжнародні інститути все активніше включаються в управління сучасним університетом, шляхом формування глобальних стандартів і рейтингів. Найбільш яскравою формою такого впливу є Болонський процес.

До 2010 року було заплановано і практично в цілому створено загальний Європейський простір, що виходить навіть за межі власне Європейського Союзу.

Університет також все активніше залучається в мережеву структуру громадського суспільства. Площадка університету все активніше використовується не тільки як експертна, але і соціально значуща.

Все частіше політики використовують її для своїх виступів, так як зворотній зв'язок з професорсько-викладацьким складом і із здобувачами вищої освіти дозволяє не тільки рекрутувати своїх прихильників, але і проводити

своєрідний моніторинг суспільних настроїв в найбільш продвинутій частині суспільства.

Інститут освіти зазнає також зміни, пов'язані з мережевою формою комунікації людей.

Виникає network society – мережеве суспільство (за М. Кастельсу). З'являється глобальний кампус, де відбувається процес навчання на ієрархічно-вертикально, але і мережевам чином-горизонтально.

Об'єктивні обставини все наполегливіше вимагають від університету включення в активні партнерські відносини не тільки з іншими університетами як всередині країни, так і за її межами, але і співробітництво з бізнесом, включно до ситуацій, коли створюються відповідні його інтересам кафедри.

Для визначення пріоритетів освітньої політики доцільно розрізняти об'єктивні виклики глобалізації і ідеологічні аспекти нав'язуваного західного проекту глобалізації, щоб не виявлятися в ситуації колоніальної країни, що втратила свою культуру, самотність, у тому числі і в освіті.

Від адекватного впровадження в освіту складових елементів глобалізації залежить сама модель майбутньої системи освіти зокрема, рівень кваліфікації трудових ресурсів і їх світогляд.

Визнання існування такого феномену як глобалізація, не дивлячись на наявність різноманітних підходів до її визначення і періодизації, говорить про те, що система вищої освіти повинна знайти на їх адекватні відповіді.

Сьогодні жодна країна не може забезпечити високий рівень свого розвитку і існування, свою політичну і економічну залежність без налагодженої системи освіти. З цієї причини всі країни зацікавлені в процесах побудови адекватних національних систем вищої освіти.

В рамках загальної тенденції глобалізації і інтеграції в розвитку національних систем освіти як би взаємодіють два процеси з однієї сторони, держави враховують об'єктивні вимоги імперативного характеру до реформ освіти. З іншої сторони, кожна з країн виділяє власні тактичні напрямки, пріоритети освітньої політики, які базуються на специфічних соціально-економічних, культурних умовах власного цивілізаційного розвитку. Так, відбувається зовнішня і внутрішня дія на університет. Багато закордонних експертів підкреслюють, що в умовах глобалізації світової економіки і розвиток міжнародної конкурентної інвестиції в освіту з метою підготовки висококваліфікованих спеціалістів стали життєво-важливою умовою майбутнього економічного росту.

Без таких інвестицій, стимулювання розвитку освіти конкурентний статус промислово розвинених країн може серйозно постраждати.

Лідери країн часто покладають провину за зниження конкурентоспроможності економіки на систему освіти, яка за їх твердженням, недостатньо добре готує молодь до діяльності в умовах нової глобальної економіки.

Модний термін «глобалізація» зустрічається на сторінках практично всіх досліджень, присвячених сучасним проблемам освіти, перед усім вищої.

При розгляді питань освіти у контексті глобалізації мова йде як про вплив глобалізації на розвиток вищої освіти, так і про роль вищої освіти в цьому

процесі. Англійський дослідник П. Скотт (професор, віце-канцлер Кінгстонського університету) відмічає, що всі університети залучені у процеси глобалізації – частково як об'єкти. І навіть жертви цих процесів, а частково як суб'єкти або головні посередники глобалізації.

Все частіше говорять і про глобалізацію самої освіти. Вивчаючи вплив глобалізації на розвиток освіти, одні експерти акцентують увагу на тому, як змінюються під впливом глобалізації умови розвитку вищої освіти (передусім скорочення її державного фінансування, впливає на основи функціонування і організації системи вищої освіти, діяльність її установ (мова іде про комерціалізацію вищої освіти, зміни в управлінні її установи, загострені конкуренції на ринку освітніх послуг).

Інші спеціалісти звертають увагу перед усім на взаємозв'язок глобалізації (глобальної інформатизації) і інтернаціоналізації освіти; на те, як глобалізації сприяє росту міжнародної складової в діяльності університетів (залучення іноземних здобувачів вищої освіти, збільшенню «глобального компонента» в змісті програми навчання, розширенню міжнародного співробітництва закладів вищої і їх міжнародної комерційної діяльності, відкриттю філій закладів вищої освіти за кордоном розповсюдженню програм дистанційної освіти за кордоном через Інтернет, створення міжнародних віртуальних університетів).

При цьому деякі вважають, що на базі використання новітніх інформаційних технологій вже активно розвивається процес глобалізації самої освіти. Глобалізація радикально впливає не тільки на такі інститути, як ринок і держава, але і на інститут університету.

Глобалізація, вважає Скотт, торкається університетів, так як робить особливо актуальною задачу розповсюдження національних культур, сприяє стандартизації навчання (під впливом сучасних інформаційних технологій і появи глобальних дослідницьких мереж), а також обмежує можливості розвинених держав, від яких залежить більша частина фінансування університетської освіти.

За 40 років (з середини 50-х років до середини 90-х років XX століття) чисельність здобувачів вищої освіти майже в усіх західноєвропейських країнах збільшилася більш чим в 10 разів. Відбувся перехід від елітарної до масової системи вищої освіти, що охоплює зараз в різних країнах Західної Європи від 1/3 до 2/3 випускників середніх шкіл.

Деякі західні експерти вважають, що власне глобалізація стала однією з основних причин скорочення державного фінансування вищої освіти у 90-і роки.

Перетворення вищої освіти у масову, фінансові труднощі, що підсилюються і зростання конкуренції з боку приватного сектору вищої освіти призвели до підсилення уваги до оцінки ефективності діяльності і внеску державної вищої освіти в національне економічне зростання. Від вищої освіти вимагають більшого обліку потреб суспільства.

З початку 90-х років багато держав переходять на нову стратегію оцінки досягнень і результатів діяльності закладів вищої освіти. Основні зміни стратегії пов'язані з розробкою і введенням в дію механізмів вимірювання результатів діяльності і фінансування закладів вищої освіти в залежності від цих результатів.

У зв'язку з новими задачами, які стоять перед коледжами та університетам, змінюються методи адміністративного керування вищою освітою. Вони спираються на більш демократичні концепції; скорочується число практичних регламентацій і одночасно розробляються системи оцінки діяльності закладів вищої освіти і контролю над ними.

Щоб вижити і процвітати в світі, що швидко змінюється, університети повинні увійти у ринок і стати підприємствами бізнесу, орієнтованими на споживаче. Університети повинні пристосовуватися до глобалізації, що вже роблять інші галузі.

Вплив глобалізації на вищу освіту полягає в появі «підприємницьких», таким чином «орієнтованих на ринок» університетів в зміні керування вищою освітою.

Список використаних джерел:

1. Конференції ЮНЕСКО, присвячені освіті. URL: <http://www.unesco.org/new/ua/world-conference/ecce/unesco-educ>
2. Захарін С. В. Перспективи інвестиційного забезпечення розвитку сфери вищої освіти в контексті глобалізаційних викликів. // Економіка і управління. 2011. № 3. С.35-46.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Дрожжана Ольга, старший викладач

Однією з основних тенденцій світового розвитку є глобалізація. В епоху глобалізації найвпливовішими факторами соціальної динаміки стають інформація, наука і освіта. Конкурентоспроможною в майбутньому буде людина, яка опанувала основи наук, володіє новітніми способами сприйняття й передачі інформації, освічена і практично підготовлена, насамперед у професійному, мовному та світоглядному контексті. Саме в такому ключі розгортаються світові трансформаційні процеси в системі освіти, науки й інформаційних технологій [3].

Особливо гостро сьогодні постають проблеми розвитку вищої освіти. Сьогодні усі країни, у тому числі і Україна, залежать від впливів глобальних викликів та загальносвітових економічних трендів, що пояснюється глобалізацією соціально-економічних систем].

Досить довго завданням вищої освіти, в основному, було забезпечення національного господарства кваліфікованими кадрами. Роль вищої освіти принципово змінюється, вона стає, без перебільшення, фактором розвитку людської цивілізації та підтримки стійкої соціально-економічної динаміки країн світу.

На сучасному етапі суспільного розвитку вища освіта набуває масового характеру, оскільки важливими факторами виробництва стають наука, технології та інформація. А їх застосування потребують висококваліфікованої праці та професійних знань. У багатьох світових країнах і в Україні зростає кількість студентів, що навчаються у закладах вищої освіти. В таких умовах роль вищої освіти проявляється у розширенні доступу молоді до сучасних знань, що в свою чергу тягне за собою підвищення рівня соціальної, трудової та професійної мобільності. Але треба зазначити, що масова вища освіта